

رهبر انقلاب در دیدار نخست‌وزیر پاکستان با اشاره به «طرح ۴ ماده‌ای ایران برای پایان جنگ یمن» شرط اول فراهم شدن زمینه ثابت در منطقه را تشریح کردند

جنگ یمن تمام شود

مخرب برخی کشورهای منطقه در حمایت از گروه‌های تروریستی در عراق و سوریه و ایجاد جنگ و خونریزی در یمن ابراز تاسف کردند و افزودند: «ما انگیزه‌ای برای دشمنی با این کشورها نداریم، اما آنها تحت آزاده آمریکا هستند و در جهت خواست آمریکا علیه جمهوری اسلامی ایران عمل می‌کنند.» ایشان گفتند: «جمهوری اسلامی ایران از مدت‌ها قبل طرحی چهارماده‌ای برای پایان جنگ یمن داده است و اگر این جنگ به‌تو درستی پایان یابد، می‌تواند تأثیرات مثبتی در منطقه به‌دنبال داشته باشد.» رهبر انقلاب اسلامی با تأکید بر اینکه جمهوری اسلامی ایران آغازگر هیچ جنگی نبوده است، خاطرنشان کردند: «البته اگر کسی شروع کننده جنگ در مقابل ایران باشد، بدون تردید پشیمان خواهد شد.» در این دیدار که روحانی، رئیس‌جمهور نیز حضور داشت، عمران خان نخست‌وزیر پاکستان، ایران و پاکستان را دو کشور برادر خواند و گفت: «همکاری‌های تهران و اسلام‌آباد باید گسترش یابد و ما برای روابط روی ایران حساب ویژه‌ای باز کرده‌ایم، چراکه ایران را یک شریک مهم به‌خصوص در حوزه تجاری تلقی می‌کنیم.»

ادامه از صفحه یک حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی همچنین عصر دیروز در دیدار عمران خان، نخست‌وزیر پاکستان و هیات همراه، روابط ایران و پاکستان را بسیار عمیق و مردمی دانستند و با تأکید بر لزوم استفاده از این بستر برای افزایش همکاری‌های دو دولت خاطرنشان کردند: «جمهوری اسلامی ایران از مدت‌ها قبل طرحی چهارماده‌ای برای توقف جنگ در یمن ارائه کرده است و پایان این جنگ، می‌تواند تأثیرات مثبتی در منطقه به‌دنبال داشته باشد.» حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در این دیدار با برشمردن نمونه‌هایی از ارتباطات عمیقاً نزدیک و مردمی دو ملت ایران و پاکستان، تأکید کردند: «نگاه جمهوری اسلامی ایران به پاکستان نگاه به یک برادر در همسایگی است و با وجود این فرصت بی‌بدیل، روابط دو کشور باید بسیار گرم‌تر و بهتر از وضع موجود باشد و امنیت مرزها ارتقا یابد و برنامه‌های معطل مانده مانند خط لوله گاز تکمیل شود.» رهبر انقلاب اسلامی با تحسین دغدغه دولت پاکستان درخصوص استقرار صلح و امنیت، منطقه غرب آسیا را بسیار حساس و خطیر خواندند و با تأکید بر مراقبت همگان از بروز حادثه، از نقش

«فرهنگیختگان» بررسی کرد

توپ مذاکره در زمین سعودی

ریاض با واشنگتن را باید ذیل همان وابستگی تشدیدشده، توصیف کرد که روزی مجبورند چندصد میلیارد دلار از ایالات متحده سلاح بخرند و روز دیگر پذیرای چند هزار سربازشان باشند و در کنار همه اینها بازهم

ترامپ بگوید امنیت عربستان به ما ربطی ندارد. ثانیاً نزدیکی غیرقابل انکار با تل آویو که عملاً باعث شده سعودی با رژیم اشغالگر قدس در برخی مسائل دنیای اسلام همراهی داشته باشد، حالا از موانع بازگشت

علی جمشیدی

دبیر گروه سیاسی

نخست‌وزیر پاکستان در حالی عازم تهران شد که اما و اگرهای زیادی درمورد موفقیت سفر وی وجود داشت. میانجی‌گری میان ایران و عربستان هرچند امروز با توجه به شرایط موجود، اندکی ساده‌تر از چندی قبل شده اما همچنان با موانع جدی و بسیار بزرگی روبه‌رو است. جنگ خانمان‌سوز عربستان و دوستانش علیه مردم مظلوم یمن همچنان در جریان است و تلفات آنقدر سنگین که هیچ‌کس تا سال‌ها نمی‌تواند این حجم از جنایت را فراموش کند. این البته یک روی سکه است، روی دوم ضربات سنگینی است که سعودی‌ها از انصارالله دریافت کرده‌اند و حالا گروه‌ها عقب‌نشینی آنها در افکار عمومی شکست و تسلیم تعبیر می‌شود. بعد از حملات دقیق انصارالله به آرامکو و منهدم کردن سه تپ کاملاً نظامی سعودی‌ها و اسیر شدن چند هزار عضو این تیپ‌ها به دست مجاهدان یمنی، سرسخت‌ترین افراد دربار آل سعود هم نقطه پایان جنگ را دیده‌اند، هرچند همچنان راه اتمام آن را نیافته‌اند. واضح است که ریاض نمی‌خواهد میدان جنگ چندساله را با برچسب بازنده ترک کند.

موانع بعدی، الگوی جدید روابط عربستان با غرب است. اولاً روابط

سعدالله زارعی، کارشناس مسائل غرب و جنوب غرب آسیا:

توقف درست جنگ یمن مسیر آغاز مذاکره در موضوعات دیگر را فراهم می‌کند

ایده فریب سعودی برای پایان جنگ یمن چیست؟

در نهایت فضای مذاکراتی عمران خان چیست و در نهایت آیا به نقطه آغاز برای حل پرونده‌های منطقه‌ای به‌خصوص پرونده یمن می‌رسیم یا خیر.

حین جنگ با یمن نمی‌توان درباره مسائل داخلی این کشور مذاکره کرد

این کارشناس مسائل غرب و جنوب غرب آسیا با تأکید بر اینکه اصل مأموریت عمران خان یافتن راهی برای ماجرای یمن است، گفت: «اگر چنانچه سعودی‌ها علاقه به مذاکره داشته باشند بسته به موضوع مورد بحث طبیعتاً ایران نقطه‌نظراتی دارد که کم‌اینکه سعودی‌ها هم نقطه‌نظراتی دارند. در پرونده یمن ما هرگونه بحث درباره پرونده‌ها را منوط به این می‌دانیم که جنگ متوقف شود، چرا که معتقدیم حین جنگ نمی‌توان درباره مسائل داخلی یمن مذاکره کرد. جنگ باید متوقف شود و ایران و عربستان می‌توانند درباره ترتیبات آینده یمن و کمکی که این دو کشور می‌توانند به آینده کنند، با هم مذاکره داشته باشند.»

از آغاز روابط دوجانبه استقبال می‌کنیم

استاد دانشگاه علامه طباطبایی ادامه داد: «روابط ایران و عربستان فعلاً قطع است و طبیعتاً برای بازگشایی روابط که سعودی‌ها قطع کردند باید مذاکراتی صورت گیرد. اگر سعودی‌ها برای ازسرگیری روابط آمادگی داشته باشند طبیعتاً ایران از این مساله استقبال می‌کند، منتها اگر سعودی‌ها بخواهند بازگشایی سفارت عربستان را به ایران بفروشند، قطعاً ایران پذیرای این نخواهد بود. برای مثال ممکن است ریاض آغاز روابط دوجانبه را منوط به برآورده شدن خواسته دیگری کند و شاید مطالباتی درخصوص پرونده انصارالله داشته باشد. این موضوعی است که مربوط به یعنی‌ها می‌شود و اگر سعودی‌ها روابط ایران و عربستان و بازگشایی روابط را

سعدالله زارعی، کارشناس مسائل بین‌المللی در گفت‌وگو با «فرهنگیختگان» شرایط منطقه، روابط ایران و عربستان و سفر عمران خان برای میانجی‌گری در این زمینه را مورد بررسی قرار داد و به تحلیل چگونگی موفقیت این مسیر پرداخت. وی در ابتدای گفت‌وگو با بیان اینکه عزم دو کشور برای بهبود روابط و نشستن پشت میز مذاکره مهم‌ترین مساله امروز است، گفت: «اینکه چه کسی برای میانجی‌گری پیش قدم شده در اولویت اصلی نیست، چرا که مهم‌تر از اینکه عمران خان یا فرد دیگری امروز در تهران باشد، این است که ایران و عربستان چقدر برای بهبود روابط و آغاز مذاکرات جدی هستند و توانمندی میانجی در اولویت‌های بعدی قرار دارد.» وی با بیان اینکه تهران و ریاض، نخست‌وزیر پاکستان را برای میانجی‌گری پذیرفته‌اند که او اکنون در ایران حضور دارد، گفت: «وقتی نخست‌وزیر پاکستان به تهران می‌آید به این معنی است که از قبل هیات‌هایی به‌صورت محرمانه رفت‌وآمد کرده‌اند و بخشی از کار آماده شده و بعد از آن سفر در چینی سطحی انجام شده است. لذا باید گفت بخشی از مسیر مذاکره پیش‌رفته که عمران خان به ایران آمده است و اگر پیش‌رفته بود، طبیعتاً عمران خان اینجا نبود.»

توقف درست جنگ یمن مسیر آغاز مذاکره در موضوعات دیگر را فراهم می‌کند

زارعی با بیان اینکه روابط ایران و عربستان شامل مجموعه‌ای از مسائل است، گفت: «طبیعتاً در این مساله یکی از موضوعاتی که حتماً باید برای بهبود روابط حل و فصل شود، مساله یمن است. موضع جمهوری اسلامی توقف جنگ یمن است یعنی تهران می‌گوید جنگ یمن باید متوقف شود و در مقابل هم اگر عربستان این موضوع را بپذیرد زمینه برای موضوعات دیگر هم فراهم می‌شود، اما اگر سعودی‌ها این را به شروطی و مراحل موکول کنند، طبیعتاً نشان دهنده این است که آنها صرفاً صحنه‌آرایی مذاکراتی به‌راه انداخته‌اند و در پشت صحنه تدارک برای موفقیت میانجی‌گری عمران خان در نظر نگرفته‌اند و صرفاً این فرآیند هم مانند مذاکراتی است که در استکهلم و آذر سال ۹۷ داشتند. این مسیر مانند بسیاری از مذاکراتی است که انجام می‌شود ولی معطوف به نتیجه نیست. بنابراین موفقیت سفر عمران خان به میزان زیادی به این بستگی دارد که سعودی‌ها در بحث مذاکرات صادق هستند یا صرفاً صحنه‌آرایی درست کرده‌اند که بگویند ما طرف منازعه و تشدیدکننده منازعه نیستیم. به قول خود عرب‌ها می‌خواهند بگویند آنکه شدد است طرف دیگر است، نه عربستان. از این رو اگر ریاض بخواهد به‌نحو سنگینی جنایات یمن را از دوش خود بردارد و تن به واقعیت‌ها ندهد آنگاه شاید مذاکره خیلی جلوترود. با توجه به همین ملاحظات هم باید منظر بهمانیم و ببینیم

ریاض میان کشورهای اسلامی با مواضع اصیل است. مانع سوم شخص عمران خان است. اگر نخواهیم خوش‌بینانه به حضور او در تهران برای میانجی‌گری نگاه کنیم و نپذیریم که او درصد زیادی از زمان سفر و توان مذاکراتی خود را به میانجی‌گری اختصاص خواهد داد، باید بگوییم عمران خان می‌خواهد از فرصت چالش میان تهران - ریاض برای تثبیت و بهبود موقعیت خود در داخل و خارج کشورش بهره ببرد، بعد از آن احتمالاً بخشی از مشکلات پاکستان را حل کند و در انتها اگر فرصتی ماند به روابط ایران و سعودی هم بپردازد. عمران خان امروز علاوه بر مشکلات داخلی، در شمال و شرق خود با چالشی بزرگ یعنی درگیری با هندوستان مواجه است که البته کشمیر محل سر باز کردن این درگیری است و اساساً همه ماجرا نیست. در چنین شرایطی او زوردد به درگیری ایرانی - سعودی را بهترین موقعیت می‌داند که هم خود را به‌عنوان یک چهره فراملی در پاکستان مطرح کند، هم کشورش را از حاشیه بودن خارج سازد، هم از فرصت دیدار و مذاکرات فشرده با تهران - اسلام‌آباد برای تقویت جبهه خود در مقابل دهلی‌نو بهره ببرد. در این مورد آخر عمران خان می‌داند که روابط هندوستان و عربستان بسیار نزدیک است و احتمالاً امکان آرام کردن هندی‌ها با واسطه‌گری دربار سعودی وجود خواهد داشت. در این مسیر البته موانع دیگری هم وجود دارد که فعلاً فرصتی برای بیان آنها نیست، اما عجالتاً باید صبر کرد و منتظر اخبار جدید ماند.

حشمت‌الله فلاحت‌پیشه، عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی عربستان به اجبار در مسیر واقع‌گرایی افتاده

حشمت‌الله فلاحت‌پیشه، عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس در گفت‌وگو با «فرهنگیختگان» گفت: «سفر عمران خان، نخست‌وزیر پاکستان به تهران نشان می‌دهد کشورهای اسلامی به ادامه اختلافات ایران و عربستان حساس هستند لذا به سمت میانجی‌گری حرکت می‌کنند. در دنیای اسلامی یک خواست عمومی برای تنش‌زدایی بین ایران و عربستان سعودی وجود دارد و می‌طلبد که دو طرف در این شرایط به همین سمت حرکت کنند. معتمد مذاکرات ایران و عربستان قابلیت اجرایی شدن به‌صورت دوجانبه را دارد ولی باید به عزم عمران خان احترام گذاشت. در این میان اما اخیراً تحولاتی شکل گرفته که از دیدگاه بنده مشکوک هستند، وی افزود: «معتمد در این مسیر ایران شرط خاصی برای آغاز مذاکرات و روابط دوجانبه با سعودی ندارد اما به هر حال تحولات منطقه شرایط و محدودیت‌هایی را ایجاد کرده است از این رو خواه‌ناخواه باید آتش‌بس در یمن شکل بگیرد و اقدامات تخریبی علیه ایران پایان یابد و بعد به سمت مذاکره حرکت کنیم. دیر یا زود طرفین ما باید مانند دیگر کشورها بپذیرند که ایران یک قدرت واقعی در منطقه است و مثل بقیه اعضا حق دارد نفوذ خود را صادر کند نه اینکه برخی از کشورهای منطقه مانند عربستان به عاملی تبدیل شوند برای استفاده از سلاح تحت‌الحمایه ایران. از سویی عربستان این روزها به سمت واقع‌گرایی پیش می‌رود. ریاض امروز در شرایطی قرار گرفته که باید یک سری از این واقعیت‌ها را بپذیرد و صادقانه دیپلماسی را دنبال کند. آنها می‌دانند که شرایط جنگی در منطقه دچار بن‌بست شده و باید به سمت دیپلماسی حرکت کنند.» عضو کمیسیون امنیت ملی تأکید کرد: «در این مسیر ما مانعی هم وجود دارد. حمله به نفتکش ایرانی نشان داد چالش‌های جدی برای آغاز روابط ایران و عربستان وجود دارد. علاوه بر این، آمریکایی‌ها برای دیپلماسی عربستان نسبت به ایران سختگیری می‌کنند، بنابراین ایران و عربستان باید بتوانند خودشان چارچوب‌های دیپلماسی دوجانبه را طراحی کنند و اگر این اتفاق رخ داد آن وقت است که می‌شود به مذاکره امیدوار شد. در غیر این صورت پیش‌بینی می‌کنم حضور عربستان در چنین مسیری تنها تاکتیکی باشد.»

